

RATOWNICTWO W GÓRACH

Historia (skrót)

Organizacja ratownictwa (Beskidy, Tatry) i za granicą
Organizacja GOPR i zasady rekrutacji. Sprzęt ratowniczy

Typowe akcje w Bieszczadach / Beskidach

Zasady wzywania pomocy / Kontakt ze służbami

Jan St. Baran

50. KURS SKPB 10.2013

Idea ratownictwa w górach jest trwale wpisana w polską kulturę

(...)

*na każde wezwanie Naczelnika (...)
– bez względu na porę roku,
dnia i stan pogody – stawie się
w oznaczonym miejscu i godzinie
odpowiednio na wyprawę
zaopatrzonej i udam się w góry (...)
w celu poszukiwań zaginionego
i niesienia mu pomocy.*

Historia

- **Popularyzacja gór**
= wzrost liczby wypadków
 - 1873 r. – Towarzystwo Tatrzańskie
 - Mieczysław Karłowicz, Mariusz Zaruski, taternicy, górale
- **1909 r. – Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (TOPR)**
Mariusz Zaruski,
Klimek Bachleda (+)
 - Obszar aktywności: Tatry
 - 1940 r. – *Freiwillige Tatra Bergwacht*

Historia

- **1952 r. – Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (GOPR)**
 - Tatry, Sudety, Beskidy
 - TOPR – włączony w struktury GOPR
 - 1991 r. – odłączenie się TOPR
= 2 organizacje GOPR i TOPR

GOPR dzisiaj

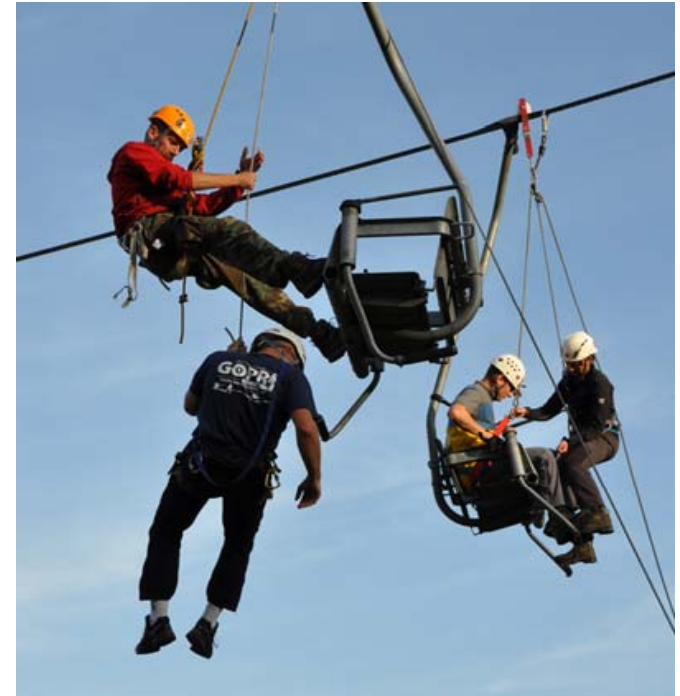
- Ratownicy zawodowi
- Ratownicy ochotnicy
- PL (ok. 260 / 1300)
Bieszczady (16 / ok. 210)
- Stopnie
 - Ratownik kandydat
(przed przyrzczeniem)
 - Ratownik górski
 - Starszy ratownik
 - stopnie instruktorskie

Ratownicy w stanie pozasłużbowym

GOPR dzisiaj

- Dyżury
- Patrole
- Akcje
- Szkolenia
- Udział
w zabezpieczeniach
itp.

Organizacja GOPR

- **Zarząd Główny** (szkolenia, sprzęt, itp.)
- **7 grup rejonowych** (autonomia):
 - Jurajska (Podlesice)
 - Karkonoska (Jelenia Góra)
 - Wałbrzysko-Kłodzka (Wałbrzych)
 - **Beskidzka** (Szczyrk)
 - **Podhalańska** (Rabka)
 - **Krynicka** (Krynica)
 - **Bieszczadzka** (Sanok)
- **Podział na sekcje operacyjne**
- **Władze grup (Zarząd / Naczelnik)**

Grupa Beskidzka

- **Szczyrk** – stacja centralna
- **Teren:** B. Śląski, B. Żywiecki, B. Mały oraz zach. część B. Makowskiego
- **6 sekcji operacyjnych:** SO Cieszyn, SO Bielsko, SO Szczyrk, SO Wadowice, SO Żywiec i SO Babia Góra.
- **Zima:** 45 stacji ratunkowych (wyciągi, ośrodki narciarskie, schroniska)
- **Lato:** 5 stacji (Szczyrk, Markowe Szczawiny, Hala Miziowa, Klimczok, Czantoria)

Grupa Podhalańska

- **Rabka** – stacja centralna (*centrala 601 100 300*)
- **Teren:** Gorce, Pieniny, B. Wyspowy, pasmo Polic, Orawa oraz zachodnia część Beskidu Sądeckiego
- **8 sekcji operacyjnych:** Rabka-Orawa, Nowy Targ, Krościenko, Szczawnica, Ochotnica, Kamienica, Limanowa, Niedźwiedź
- **Dyżur 24 h:** Rabka
- **Stacje ratunkowe grup operacyjnych:**
w sezonie letnim 13:00 - 21:00
w sezonie zimowym 9:00 - 17:00
- **Zima** - wyciągi

Grupa Krynicka

- **Krynica** – stacja centralna / ul. Halna 18
- **Teren:** Beskid Sądecki - pasmo Radziejowej (część wsch.), pasmo Jaworzyny Krynickiej, **Góry Leluchowskie** (gniazdo Zimnego-Dubnego), **Beskid Niski – część zachodnia** – po szosę N. Żmigród – Ożenna (G. Hańczowskie, tzw. Góry Grybowskie, pasmo Magurskie i graniczne)
- **3 sekcje operacyjne:**
Krynica, Piwniczna, Gorlice
- **Dyżur 24 h:** Krynica
- **Dyżury w schroniskach:**
Prehyba, M. Małastowska (zima),
plany rozwoju dyżurek
- **Zima** – Rytro, Szczawnik,
SN Wierchomla, Jaworzyna K.

Grupa Bieszczadzka

- **Sanok** – stacja centralna
ul. Mickiewicza 49
- **Teren:** B. Niski – cz. wsch.
– od szosy N. Żmigród – Ożenna,
Bieszczady i pogórza
- **4 sekcje operacyjne:**
 - Dukla (Beskid Niski)
 - Sanok (Pogórza, wsch. B. Niski, dol. Oślawy)
 - Cisna (okolice Cisnej, dol. Solinki i Wetlinki,
pasmo Graniczne, Połonina Wetlińska)
 - Lutowiska (okolice Ustrzyk Dolnych, wsch. część Bieszczadów
(Rawki, połonina Caryńska, rejon Tarnicy, tzw. Worek)
- **Dyżur 24 h:** Sanok, Cisna, Ustrzyki Górne, Dukla (dyspozycyjny)
- **Dyżury w schroniskach:** Połonina Wetlińska (sezonowo)
- **Zima** – nie ma ratowników na wyciągach (!)

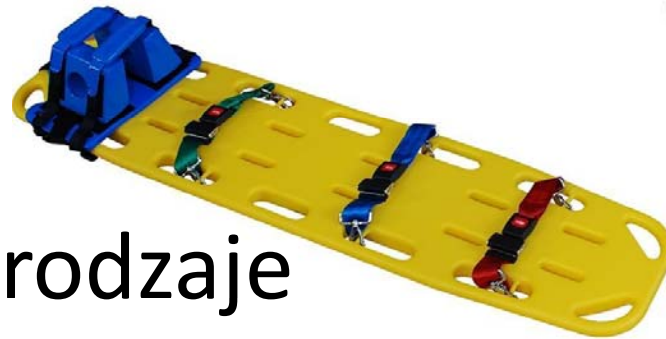
Grupa Bieszczadzka (struktura)

- **Stacje rejonowe:**
 - **Sanok** – stacja centralna
(24 h + w dzień obsada śmigłowca)
 - **Cisna** (24 h)
 - **Ustrzyki Górne** (24 h)
- **Dyżurki:**
 - **Połonina Wetlińska**
(schronisko) – sezonowo 24 h
 - **Dukla** (Baza Ratownictwa Ogólnego)
– sezonowo dyżur dyspozycyjny
- **Punkty ratunkowe**
(uwaga: tu nie ma dyżuru!):
 - Schronisko Pod Małą Rawką
 - Schronisko PW Koliba (Przystęp Caryński)
 - Schronisko Pod Wysoką Połoniną (Wetlina)

Sprzęt letni

- **Samochód** (Defender)
- **Quad** (TRX)
+ przyczepka
- **Wózek alpejski**
- **Deska**
- **Nosze**
różne rodzaje
- **Pontony** itp.

Sprzęt zimowy

- Skuter
- Akia, pulka, deska
(kiedyś tobogan)
- Narty turowe
- Sprzęt lawinowy

Typowe akcje (lato)

- **Urazy** (skręcenia, złamania itp.)
- **Zastabnięcia** (serce, wydolność, cukrzyca)
- **Porażenia piorunem** / ugryzienia przez żmiję
- **Wychłodzenia** (!)
- **Zabłądzenia** (akcje poszukiwawcze)
- Działania z użyciem sprzętu wysokościowego (lotnie, studnie, jaskinie, wspinaczka)
- **Wypadki w lesie** (prace leśne)
- **Akcje poszukiwawcze**
- **Wypadki komunikacyjne** (w tym rowerowe)
- **Wsparcie pogotowia ratunkowego**
- **Zabezpieczenie** działań innych służb i imprez

Typowe akcje (zima)

- **Wychłodzenia**
- **Zabłądzenia** (akcje poszukiwawcze)
- **Urazy** (skręcenia, złamania itp.)
- **Zasłabnięcia** (serce, wydolność, cukrzyca)
- **Wypadki narciarskie**
- **Wypadki komunikacyjne**
- **Wypadki w lesie** (prace leśne)
- **Wsparcie pogotowia ratunkowego**
- **Zabezpieczenie terenów lawinowych**

Ratownictwo z powietrza

- **Lotnicze Pogotowie Ratunkowe**
 - Bazy na terenie kraju (17)
 - lądowiska przyszpitalne
 - lądowiska gminne
(np. Cisna, Wetlina, Ustrzyki G.)
- **Kraków, Gliwice, Wrocław, Sanok**
- **Eurocopter** (zasięg 800 km, prędkość max. 250 km, załoga: 1-2 pilotów, lekarz, ratownik)
- **Współpraca LPR z GOPR**
- **Działania poszukiwawcze (SG)**

Psy ratownicze

- Akcje poszukiwawcze (dzieci, osoby starsze)
- Akcje lawinowe

Jak zostać ratownikiem?

- 18-35 lat
- Teren zamieszkania
= terenowi danej grupy GOPR
- Dobre zdrowie i kondycja
- Znajomość terenu działania
- Narty (zjazdowe / turowe)

- Egzamin kwalifikacyjny + rekomendacja
- 2-5 lat stażu = ratownik kandydat
dyżury ok. 2 tyg. rocznie + szkolenia
- Szkolenie I stopnia / KPP

- Przyniesienie i przyjęcie do GOPR

Kraje Alpejskie

- **Św. Bernard** (X/XI w.)
- w regule zakonu na przeł. św. Bernarda zapisano działania ratownicze
- Służby ratownicze w Alpach przełom XIX i XX w.
- **Ratownictwo płatne**
- **Alpenverein**
(ubezpieczenie i zniżki)

Słowacja

- **Słowacja** (Horská zachranná služba)
Tatry, Pieniny, Nižne Tatry,
Wielka i Mała Fatra, Słowacki Raj
- **Tatranská horská služba** (ochotnicy)
- Słowacja, Czechy
– **akcje płatne** (ubezpieczenie dzienne)
- Organizacja **akcji na pograniczu**

Ukraina (Karpaty)

- **3 grupy HPRZ** – Min. Spraw Nadzw. (MNC)
(Horsko Poszukiwalny Ratowalny Zahin):
 - Lwowska
 - Zakarpacka
 - Iwano-Frankowska
- **Mało ludzi, słaby sprzęt, b. słaba łączność**
Karpaty ukraińskie podobny obszar co Beskidy
a połowę mniej zawodowych i 10 x mniej ochotników
- Problem akcji na pograniczu

Profilaktyka

- Właściwie dobrana **trasa**, **pora** wymarszu i **sprzęt**
- Informacje o **pogodzie warunkach** w górach
- **Naładowany telefon (!)**
- Informacja o trasie
- Wczesne **powiadomienie** o zdarzeniu
- Kontakt z bliskimi

Wzywanie pomocy

112 (Centrum Powiadamiania Ratunkowego)

601 100 300 (Rabka)

985 (lokalna grupa GOPR ew. TOPR)

- **Międzynarodowy sygnał:**
światlny, optyczny, akustyczny
6x na minutę (co 10 sekund) – 1 minuta przerwy
- odp.: 3 razy na minutę (co 20 sekund) i 1 minuta przerwy

Kontakt ze służbami

– działania ratunkowe są bezpłatne

- **Przedstawić się**, podać powód wezwania
- Określić **stan poszkodowanego** (ew. sytuację)
- Podać **liczbę i wiek** poszkodowanych
- Podać **dane** poszkodowanego
- Określić **miejsce** zdarzenia / pobytu
- Podać **kontakt** (kontakty) do siebie
- Poczekać na **wskazówki**
- **Nie rozłączać się** samemu

- **Oznaczyć dojscie** / wystawić „czujkę”
- **Usunąć ludzi z lądowiska**

- **NIE ZOSTAWIAĆ POSZKODOWANEGO SAMEGO...
ZAPEWNIĆ MU MAKSYMALNY KOMFORT I BEZPIECZEŃSTWO**

**Mam nadzieję,
że te informacje przydadzą się
tylko jako ciekawostki...**

**NIEBEZPIECZEŃSTWA GÓR ZIMĄ
za tydzień...**

**Materiały z wykładów i skrypty
publikowane będą na kurs.skpb.waw.pl
w Jawnej Elektronicznej Biblioteczce Kursu**